

BE-025

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก

กรณีศึกษา เขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

Knowledge and Understanding of Accounting in Retail Stores

Case study: Phimai District, Nakhon Ratchasima Province

ชฎารัช คำแพงตา^{1,*}, ตูลาทริยา อยู่เจริญ² และ พัสกร จิตตรัตน์³

Chadarat Kumpangta^{1,*}, Tulathariya Yoocharoen² and Phatsakorn Chittarat³

^{1,2,3}วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

^{1,2,3}Phanomwan College of Technology

*Corresponding author's e-mail: Chadarat.kum@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก กรณีศึกษา เขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีเบื้องต้น ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากไม่สามารถระบุกลุ่มประชากรที่ชัดเจนได้ จึงใช้วิธีการคำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณประชากรตัวอย่าง W.G.Cochran ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 384 ตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire)

พบว่า ผู้ประกอบการร้านค้าปลีก ในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2-3 หมื่นบาทต่อเดือน ด้านระยะเวลาดำเนินกิจการร้านค้าปลีกส่วนใหญ่ดำเนินกิจการเกิน 10-15 ปี รองลงมา มีระยะเวลาประกอบกิจการน้อยกว่า 10 ปี และน้อยที่สุดมากกว่า 15 ปี ด้านการจ้างแรงงานร้านค้าปลีกส่วนใหญ่มีการจ้างแรงงานจำนวนไม่เกิน 5 คนส่วนใหญ่มักเป็นการจ้างคนในครอบครัว

ผู้ประกอบการร้านค้าปลีก ในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา มีความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก ในภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ในการบันทึกรายการบัญชีเบื้องต้น เช่น การซื้อ-ขาย การบันทึกรายรับ-รายจ่ายประจำวัน ในส่วนของความรุนแรงของปัญหาในการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก พบว่า มีปัญหาในการไม่มีเวลาในการบันทึกบัญชี ไม่มีความรู้เพียงพอในการทำบัญชี ไม่มีเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี เห็นควรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกด้านการจัดทำบัญชีและควรได้รับการอบรมหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับทำบัญชีให้ถูกต้อง

คำสำคัญ: ความรู้ ความเข้าใจ, การจัดทำบัญชี, ร้านค้าปลีก

ABSTRACT

The study of knowledge and understanding of accounting in retail stores, a case study of Phimai District, Nakhon Ratchasima Province, aims to study information on knowledge and understanding of accounting, basic accounting knowledge and understanding. Knowledge and understanding of the accounting process of retail stores to study the problems and obstacles in accounting of retail stores in Phimai District, Nakhon Ratchasima Province. Since the population group could not be clearly identified, a calculation method was used using the W.G.Cochran sample population calculation formula, resulting in a sample size of 384 samples. Data were collected using a questionnaire (questionnaire)

It was found that most retail business operators in Phimai District, Nakhon Ratchasima Province are female, aged between 36-45 years, have a high school education, and have an average income of 20,000-30,000 baht per month. In terms of the length of business, most retail stores have been in operation for more than 10-15 years, followed by those with a length of operation of less than 10 years, and the fewest with a length of operation of more than 15 years. In terms of employment, most retail stores employ no more than 5 people, with most hiring family members.

Retail business operators in Phimai District, Nakhon Ratchasima Province have knowledge and understanding of retail store accounting. Overall, they have a high level of knowledge and understanding in recording basic accounting items, such as purchases and sales. Stores should have daily income and expenses logbooks. and should receive training or advice about accounting. In terms of the severity of the problems in preparing retail accounts, it was found that there was a problem of not having time to record accounts and not having enough knowledge in doing accounting. There are no supporting documents for accounting records. It is recommended that relevant agencies provide support and encouragement for retail business operators in accounting and should receive training or advice on how to properly do accounting.

Keywords: Knowledge and understanding, accounting, retail stores

บทนำ

ปี 2567-2569 ธุรกิจร้านค้าปลีกสมัยใหม่มีแนวโน้มเติบโตในอัตราเฉลี่ย 5.0-5.5% ต่อปี จากปัจจัยหนุน ได้แก่ (1) กำลังซื้อในประเทศมีแนวโน้มฟื้นตัว อย่างค่อยเป็นค่อยไปตามทิศทางการเติบโตของเศรษฐกิจไทย (2) การกลับมาของนักท่องเที่ยวต่างชาติจะส่งผลดีต่อภาคค้าปลีกโดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยว (3) การเติบโตต่อเนื่องของธุรกิจการค้าออนไลน์ ช่วยกระตุ้นยอดขาย และ (5) การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน เพิ่มโอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการค้าปลีกในจังหวัดและจังหวัดหลักในภูมิภาค การแข่งขันของธุรกิจมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นจากผู้ประกอบการเดิมและรายใหม่ รวมถึงคู่แข่งจากร้านค้าออนไลน์ทั้งในประเทศ และต่างชาติที่ทำการตลาดบน E-marketplace ส่งผลให้ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกจะมีการระดมทุนเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการปรับภูมิทัศน์ของธุรกิจร้านค้าปลีกสมัยใหม่สู่การเติบโตแบบยั่งยืน และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม (<https://www.krungsri.com/th/research-2024-2026>)

ในปัจจุบันร้านค้าปลีกนั้นมีการแข่งขันกันค่อนข้างรุนแรงไม่ว่าจะเป็นร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม หรือร้านค้าปลีกแบบสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ส่งผลต่อร้านค้าปลีกดั้งเดิม หรือร้านค้าโชห่วย ซึ่งมีแนวโน้มจะลดลง และเริ่มปิดตัวลง จังหวัดนครราชสีมาอยู่ในเขตพื้นที่ภาคอีสานตอนล่าง ที่มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคลังจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มงานบริหารการคลังและเศรษฐกิจ) มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจส่งผลให้ร้านค้าปลีก ในจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเขตตัวเมือง ที่เป็นศูนย์กลางการอยู่อาศัยของประชาชน ร้านค้าปลีกจึงเกิดขึ้นในชุมชนที่มีคนจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินกิจการในรูปแบบเจ้าของคนเดียว ให้คนในครอบครัวช่วยกันดูแลกิจการ ผู้ประกอบการกิจการ ส่วนมากมักไม่ได้เตรียมความพร้อมหรือให้ความสำคัญในการจัดการระบบบัญชีของกิจการ โดยมักขาดความสนใจ ในการทำบัญชีของกิจการ จึงไม่สามารถตรวจสอบที่มาที่ไปของเงินได้ ทำให้ไม่สามารถทราบถึงรายได้ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินของกิจการที่แท้จริง จะรับรู้เพียงแค่ภาพรวมส่วนร้านที่มีการจัดทำบัญชี บางร้านค้าก็ยังมี ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีที่ยังไม่ถูกต้อง ด้วยเหตุนี้เมื่อถึงเวลาที่กิจการ มีความจำเป็นต้องขยาย กิจการหรือด้วยเหตุผลอื่นใดก็ตาม เช่น การขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินจึงมักเกิดอุปสรรค และข้อติดขัดต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องการขอเครดิต เนื่องจากสถาบันทางการเงินไม่เชื่อถือเอกสารทางการเงินที่กิจการนำมาเสนอประกอบเป็นหลักฐานในการกู้ยืม ซึ่งในบางกรณีความไม่ชัดเจนของระบบบัญชี ยังส่งผลให้เกิดข้อสงสัยไปถึงความเป็นไปได้ของธุรกิจของผู้ประกอบการนั้นว่าจะสามารถดำเนินกิจการไปได้ ด้วยดี อย่างที่แจ้งบอกไว้ในแผนธุรกิจหรือไม่ กิจการร้านค้าปลีกขนาดย่อมยังเจอปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดทำบัญชี และไม่ทราบถึงวิธีแก้ไขที่แท้จริง บางกิจการก็จะแก้ไขปัญหาละเลยหรืออุปสรรคในการจัดทำบัญชีได้ ไม่ตรงจุด หรือบางกิจการไม่ทราบถึงปัญหาในการจัดทำบัญชีร้านค้า (รัตนชนก พรหมณ์ศิริ,บุษณีย์ เทวะ,2565)

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดทำบัญชี ความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก และเพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำผลจากการศึกษาสามารถไปใช้ประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดทำบัญชีอันจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ในด้านการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก ให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จของกิจการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีเบื้องต้น ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้าปลีก หรือร้านค้าโชห่วย ที่เปิดดำเนินกิจการในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากไม่สามารถระบุกลุ่มประชากรที่ชัดเจนได้ ดังนั้นกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจึงใช้วิธีการคำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณประชากรตัวอย่าง W.G.Cochran โดยใช้สูตรการคำนวณ (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2566) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 384 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร้านค้าปลีก คำถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีทั้ง 3 ด้าน เป็นคำถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5ระดับ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีเบื้องต้น ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำบัญชี

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก เป็นคำถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

วิธีรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาจัดทำทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบกิจการร้านค้าปลีก ในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 384 ตัวอย่าง โดยได้

ชี้แจงถึงเหตุผล และความจำเป็นที่ต้องศึกษา เก็บข้อมูล ให้กลุ่มตัวอย่างทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเต็มใจให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยการเก็บแบบสอบถามจะครอบคลุมในพื้นที่ทั้งหมด หลังจากรวบรวมข้อมูล ครบแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์คำนวณผลโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 384 ชุด มาวิเคราะห์เพื่อหาสถิติ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของร้านค้าปลีก โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) ในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงคุณภาพ ได้แก่ สถานภาพผู้ประกอบการร้านค้าปลีก ด้านระยะเวลาดำเนินกิจการร้านค้าปลีก ด้านการจ้างแรงงานร้านค้า ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงปริมาณ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำบัญชี ความรู้ความเข้าใจ ด้านบัญชีเบื้องต้น ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำบัญชี และปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานร้านค้าปลีก

สถานภาพผู้ประกอบการร้านค้าปลีก ในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 384 ราย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 345 รายคิดเป็นร้อยละ 90.00 เพศชายจำนวน 39 รายคิดเป็นร้อยละ 39.00 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2-3 หมื่นบาทต่อเดือน ด้านระยะเวลาดำเนินกิจการร้านค้าปลีกส่วนใหญ่ดำเนินกิจการเกิน 10-15 ปี รองลงมา มีระยะเวลาประกอบกิจการน้อยกว่า 10 ปี และน้อยที่สุดมากกว่า 15 ปี ด้านการจ้างแรงงานร้านค้าปลีกส่วนใหญ่มีการจ้างแรงงานจำนวนไม่เกิน 5 คนส่วนใหญ่มักเป็นการจ้างคนในครอบครัว

ตารางที่ 1 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก กรณีศึกษา เขตอำเภอพิมาย

จังหวัดนครราชสีมา เป็นรายด้าน

ความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี	3.68	0.57	มาก
ความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีเบื้องต้น	3.57	0.53	มาก
ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำบัญชี	3.40	0.61	ปานกลาง
ภาพรวม	3.55	0.57	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก ในภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจ ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความรู้ความเข้าใจในการ

จัดทำบัญชี ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เป็นอันดับแรก รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีเบื้องต้น ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) อันดับสุดท้ายมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำบัญชี ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 2 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก กรณีศึกษา เขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี

ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ท่านรู้ว่าการจัดทำบัญชีช่วยให้ทราบรายรับรายจ่ายของร้านได้ชัดเจน	3.76	0.55	มาก
ท่านทราบถึงความสำคัญของบัญชีต่อการวางแผนธุรกิจ	3.75	0.59	มาก
ท่านรู้ว่าการบัญชีประกอบด้วยรายการพื้นฐาน เช่น รายรับ รายจ่าย หุน กำไร	3.61	0.47	มาก
ท่านเข้าใจการบันทึกรายการบัญชีเบื้องต้น เช่น การซื้อ-ขาย	3.79	0.58	มาก
ท่านสามารถแยกแยะต้นทุน กำไร และรายได้จากบัญชีได้	3.51	0.67	มาก
ภาพรวม	3.68	0.57	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ในภาพรวม มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจการบันทึกรายการบัญชีเบื้องต้น เช่น การซื้อ-ขาย ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เป็นอันดับแรก รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจว่าการจัดทำบัญชีช่วยให้ทราบรายรับรายจ่ายของร้านได้ชัดเจน ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และอันดับสุดท้ายมีความรู้ความเข้าใจสามารถแยกแยะต้นทุน กำไร และรายได้จากบัญชีได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$)

ตารางที่ 3 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก กรณีศึกษา เขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีเบื้องต้น

ความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีเบื้องต้น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ร้านค้าควรมีสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายประจำวัน	3.77	0.56	มาก
การใช้โปรแกรมบัญชีช่วยให้จัดทำบัญชีง่ายขึ้น	3.52	0.65	มาก
ร้านค้าขนาดเล็กสามารถใช้บัญชีอย่างง่ายแทนระบบบัญชีเต็มรูปแบบได้	3.42	0.44	มาก
ท่านต้องมีการเรียนรู้วิธีทำบัญชีอย่างถูกต้อง	3.63	0.51	มาก
ท่านเข้าใจรูปแบบบัญชีพื้นฐาน เช่น งบรายรับ - รายจ่าย	3.53	0.50	มาก
ภาพรวม	3.57	0.53	

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีเบื้องต้น ในภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจว่าร้านค้าควรมีสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายประจำวัน ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เป็นอันดับแรก รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจว่าต้องมีการเรียนรู้วิธีทำบัญชีอย่างถูกต้อง ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) และอันดับสุดท้ายมีความรู้ความเข้าใจว่าร้านค้าขนาดเล็กสามารถใช้บัญชีอย่างง่ายแทนระบบบัญชีเต็มรูปแบบได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$)

ตารางที่ 4 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก กรณีศึกษา เขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำบัญชี

ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ท่านควรรู้วิธีจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	3.41	0.59	มาก
ท่านควรได้รับการอบรมหรือคำแนะนำเกี่ยวกับบัญชี	3.42	0.59	มาก
ท่านเคยใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันในการบันทึกบัญชี	3.40	0.61	ปานกลาง
หากมีเอกสาร/แบบฟอร์มบัญชีให้ใช้ ท่านสามารถใช้งานได้เอง	3.39	0.66	ปานกลาง
ภาพรวม	3.40	0.61	

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำบัญชีในภาพรวม ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมี ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจว่าควรได้รับการอบรมหรือคำแนะนำเกี่ยวกับบัญชี ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$) เป็นอันดับแรก รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจว่าควรรู้วิธีจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$) และอันดับสุดท้ายมีความรู้ความเข้าใจว่าหากมีเอกสาร/แบบฟอร์มบัญชีให้ใช้ ท่านสามารถใช้งานได้เอง ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$)

ตารางที่ 5 แสดงระดับความรุนแรงของปัญหาในการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก ในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

ปัญหาในการจัดทำบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรุนแรง
ท่านไม่มีความรู้เพียงพอในการทำบัญชี	3.80	0.47	มาก
ท่านไม่มีเวลาในการบันทึกบัญชี	3.82	0.53	มาก
การบันทึกบัญชีเป็นเรื่องซับซ้อนสำหรับร้านของท่าน	4.21	0.49	มากที่สุด
ท่านไม่มีเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี	3.79	0.54	มาก
ภาพรวม	3.90	0.50	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาในการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก ในภาพรวม มีความรุนแรงของปัญหาในการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาในการไม่มีเวลาในการบันทึกบัญชี มีความรุนแรงของปัญหาในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) เป็นอันดับแรก รองลงมาปัญหาไม่มีความรู้เพียงพอในการทำบัญชี ความรุนแรงของปัญหาในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และอันดับสุดท้ายปัญหาในการไม่มีเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ความรุนแรงของปัญหาในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษา ความรู้ ความเข้าใจการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก กรณีศึกษา ในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีกในระดับมาก

ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ในภาพรวม มีความรู้ ความเข้าใจในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีความรู้ ความเข้าใจการบันทึกรายการบัญชีเบื้องต้น เช่น การซื้อ-ขาย ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาว่าการจัดทำบัญชีช่วยให้ทราบรายรับรายจ่ายของร้านได้ชัดเจน และอันดับสุดท้ายความรู้ความเข้าใจสามารถแยกแยะต้นทุน กำไร และรายได้จากบัญชีได้ สอดคล้องกับ รัตนชนก พรหมศิริ, บุษณีย์ เทวะ (2566) ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก แบบดั้งเดิมของอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมในระดับมาก จากศึกษา พบว่า การจัดทำบัญชีมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการธุรกิจ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการบันทึก ตรวจสอบ วิเคราะห์ และรายงานข้อมูลทางการเงินอย่างมีระบบ ซึ่งช่วยให้เจ้าของกิจการสามารถตัดสินใจในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต้องเข้าใจ เช่น การรู้จักประเภทของรายได้และค่าใช้จ่าย การบันทึกรายการค้าในสมุดรายวัน การจัดทำบัญชีแยกประเภท การจัดทำงบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน

ด้านความรู้เบื้องต้นด้านบัญชี ในภาพรวม มีความรู้ ความเข้าใจในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีความรู้ ความเข้าใจว่าร้านค้าควรมีสมุดบันทึกการรับ-รายจ่ายประจำวัน รองลงมาว่าต้องการเรียนรู้วิธีทำบัญชีอย่างถูกต้อง ในระดับมาก และอันดับสุดท้ายร้านค้าขนาดเล็กสามารถใช้บัญชีอย่างง่ายแทนระบบบัญชีเต็มรูปแบบได้ในระดับมาก สอดคล้องกับ อมรรัตน์ คัมภีรียา (2563) จากการศึกษา ความรู้เบื้องต้นทางบัญชีเพื่อนำมาใช้ในการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก ทำให้สามารถเข้าใจขั้นตอนและกระบวนการทางบัญชีได้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในการดำเนินธุรกิจค้าปลีกที่มีรายการซื้อขายเกิดขึ้นบ่อยครั้ง การมีความรู้เบื้องต้นทางบัญชีจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่าง หากมีการได้ฝึกอบรมการจัดทำบัญชีร้านค้าปลีก ช่วยให้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้นว่าบัญชีมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจของเจ้าของกิจการ และยังสามารถตรวจสอบความถูกต้องของรายรับรายจ่าย รวมถึงประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สรุปได้ว่า ความรู้เบื้องต้นทางบัญชีถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินธุรกิจร้านค้าปลีกให้ประสบ

ความสำเร็จ ไม่เพียงแต่ด้านการเงินเท่านั้น แต่ยังช่วยเสริมสร้างทักษะด้านการวางแผน การจัดการ และ ความรับผิดชอบในงานด้านเอกสารอย่างเป็นระบบอีกด้วย

ด้านเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจกระบวนการจัดทำบัญชีในภาพรวม มีความรู้ ความเข้าใจในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ท่านควรได้รับการอบรมหรือคำแนะนำเกี่ยวกับบัญชี ในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาว่ารู้วิธีจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในระดับมาก และอันดับสุดท้ายหากมีเอกสาร/ แบบฟอร์มบัญชีให้ใช้ ท่านสามารถใช้งานได้เอง ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการจัดทำ บัญชี ทำให้เกิดความเข้าใจถึงขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีความสำคัญในการบันทึกข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง และเป็นระบบ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารจัดการทางการเงินของกิจการ สอดคล้องกับ เอกณรงค์ เรืองรัตน์ (2563) กระบวนการจัดทำบัญชีเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์รายการค้า เป็นขั้นตอนแรกที่ต้อง ใช้ความเข้าใจในการจำแนกว่ารายการนั้นเกี่ยวข้องกับบัญชีประเภทใด การบันทึกบัญชีในสมุดรายวัน เป็นการบันทึกข้อมูลตามหลักการบัญชีคู่ (Debit-Credit) ซึ่งต้องอาศัยความแม่นยำในการลงรายการ เพื่อไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อน การผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภท เพื่อรวมยอดแต่ละบัญชีให้สามารถ สรุปผลได้ การจัดทำงบทดลอง (Trial Balance) ใช้เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของยอดเดบิตและเครดิต การปรับปรุงรายการ (ถ้ามี) และการจัดทำงบการเงิน เช่น งบกำไรขาดทุน งบดุล ซึ่งใช้สำหรับวิเคราะห์ผล ประกอบการของกิจการ สอดคล้องกับบุญมา ผาวยอย. (2565) จากกระบวนการเหล่านี้ ทำให้เข้าใจว่า การจัดทำบัญชีไม่ใช่เพียงการ “บันทึกตัวเลข” เท่านั้น แต่เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความเข้าใจใน หลักการบัญชี ความละเอียดรอบคอบ และความรับผิดชอบสูง เพราะข้อมูลที่ได้จากบัญชีจะถูกใช้ใน อาศัยความเข้าใจในหลักการบัญชี ความละเอียดรอบคอบ และความรับผิดชอบสูง เพราะข้อมูลที่ได้จากบัญชี จะถูกใช้ในการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกกิจการ นอกจากนี้ ยังได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของความสม่ำเสมอ (Consistency) และ ความโปร่งใส (Transparency) ในการจัดทำบัญชี เพื่อให้ข้อมูลทาง การเงินสามารถตรวจสอบได้และเชื่อถือได้ ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานของวิชาชีพบัญชี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการส่งเสริมการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงหรือจำลองการฝึกทำบัญชีจากสถานการณ์จริงของ ร้านค้าปลีก เช่น การขายสินค้า บันทึกกรายรับ-รายจ่าย และการจัดทำงบการเงิน จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ ขั้นตอนและความสัมพันธ์ระหว่างรายการต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น
2. ส่งเสริมให้มีการอบรมเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจหลักการบัญชีพื้นฐานให้แน่นก่อนลงมือปฏิบัติ เช่น การเข้าใจความแตกต่างของบัญชีสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย รวมถึงหลักการบัญชีคู่ (Debit-Credit) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการบันทึกบัญชี

3. อบรมให้ความรู้เชื่อมโยงบัญชีเข้ากับการบริหารจัดการร้านค้าควรให้ผู้เรียนเห็นว่าการจัดทำบัญชีช่วยในการวางแผน ควบคุมต้นทุน ตัดสินใจสั่งซื้อสินค้า หรือแม้แต่การตั้งราคาขายอย่างไรให้เหมาะสม
4. สนับสนุนให้ใช้โปรแกรมบัญชีเบื้องต้น เช่น โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับร้านค้าปลีก เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับระบบที่ใช้จริงในภาคธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2558). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล* (พิมพ์ครั้งที่ 27). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนาคารกรุงศรีอยุธยา. (2568, 10 มกราคม) ภาวะเศรษฐกิจและการเงินประจำสัปดาห์. <https://www.krungsri.com/th/research-2024-2026>
- บุญมา ผายอ. (2565). ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจ ผู้ให้บริการขนส่งสินค้าทางเรือ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัตน์ชนก พรหมณศิริ และบุษณีย์ เทวะ. (2566). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของร้านค้าปลีก แบบดั้งเดิมของอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. *วารสารลวะศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 6(1), 146-157
- อมรรัตน์ คัมภีรียา. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ประกอบธุรกิจ SMEs ธุรกิจซื้อขายไปในจังหวัดกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เอกณรงค์ เรืองรัตน์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและแนวทางการส่งเสริม การจัดทำ บัญชีรายรับ – รายจ่ายในครัวเรือนของคนทำงาน ในเขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย